

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

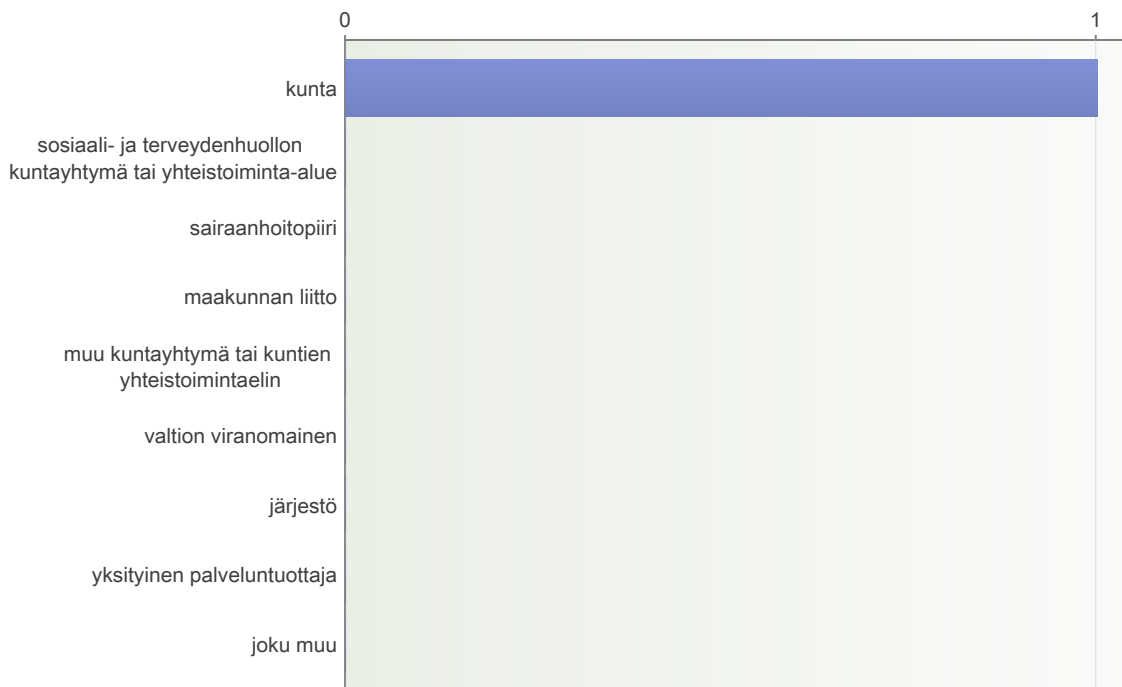
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Posion kunta	Heli Knutars	Heli Knutars, heli.knutars@posio.fi, puh 040 8012 202	18.12.2017	kunnanhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laki ja lain mahdollistama valinnanvapaus ei sinällään pysty kaventamaan väestön terveys- ja hyvinvointieroja, eikä paranna palvelujen yhdenvertaisuutta, vaan se miten palvelut kyetään tuottamaan myös haja-asutusalueille maakunnissa niin, että valinnanvapauden mahdollisuuksia oikeasti on tarjolla ja palveluntarjoajien ammattihenkilöiden osaamisesta pidetään huolta ja ammattitaitoinen palvelu turvataan kaikille asiakkaille kaikissa ikäryhmissä.

Tavoitteiden toteutuminen riippuu maakuntahallinnon tahdosta ja taidoista sekä näkemyksistä luoda tarkoituksenmukaiset palveluverkostot ja maakunnan ”vallasta” tehdä omia maakunnan eri osien erityistarpeet huomioon ottavia päätöksiä palvelurakenteesta ja –tarjonnasta.

-Talouden näkökulmasta, kun jo nyt tiedämme, että palvelurakenteen uudistamisen tavoitteena on mittavat säästöt sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta ja arvioiden mukaan tarvittavan hallinnollisen rakenteen ohella palvelutuotantoon käytettävät eurot eivät tule riittämään, on se haasteellinen lähtökohta laadullisten ja vaikuttavuuden tavoitteiden saavuttamiselle koko väestön osalta

Nyt lausunnolla oleva valinnanvapausmalli ei ratkaise palvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Palvelutarjonta ei välttämättä lisäännny harvaanasutuilla alueilla suuriin kasvukeskuksiin verrattuna. Posion kunta kannattaa valinnanvapauden hallittua laajentamista porrastetusti ja asteittain pilotteja ja kokeiluja hyödyntäen.

Myös maakunnat ovat keskenään hyvin erilaisia, tämä voi johtaa maakuntien ja maakunnan sisäisten kansalaisten eriarvoistumiseen. Jos tarjontaa ei ole, ei voi myöskään valita.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

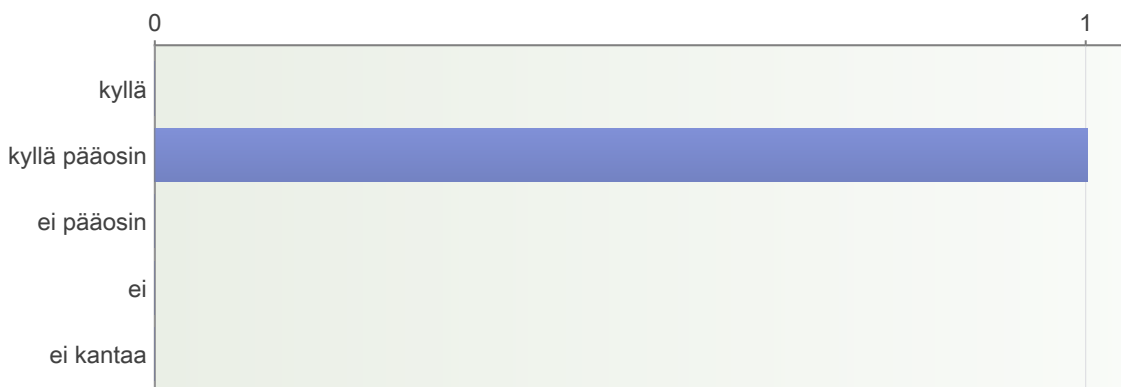
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaiden vaikutusmahdollisuudet kasvavat, mutta järjestelmä on edelleen monimutkainen ja riskinä on, että vain valveutuneet (vrt. erityisryhmät) asiakkaat käyttävät tätä mahdollisuutta. Uudistuksen tavoitteena oleva palvelujen integraatio eli yhteensovittaminen on mallin suurin haaste. Kuntalaiset tarvitsevat paljon ja eri muodoissa tietoa ja ohjeistusta ilmoittautumisten tekemiseen oikeaan paikkaan ja oikea-aikaisesti.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

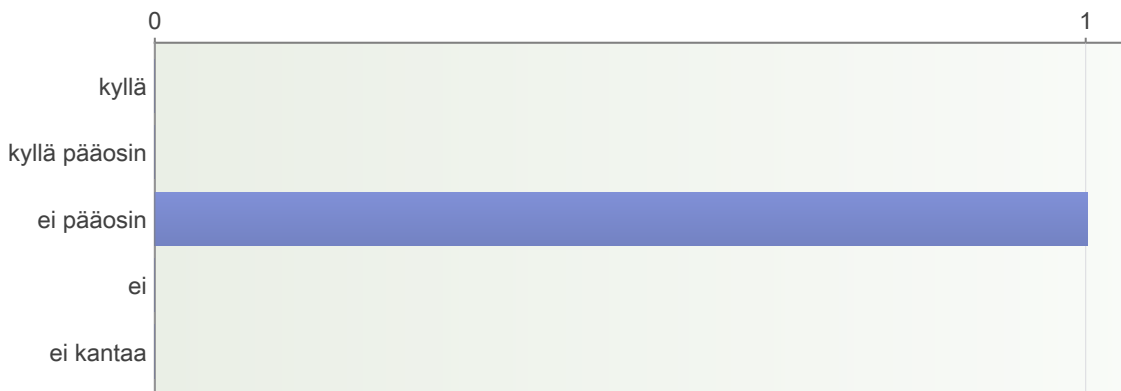
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Periaatteessa asiakkaan on mahdollista valita omaan tilanteeseensa sopiva palvelu. Kun asiakasmaksu on sama ja pysyy kohtuullisena tämä parantaa suoraan valittavien palvelujen tarjontaa varallisuudesta riippumatta myös niille, jotka eivät ole aikaisemmin niitä käyttäneet (yksityiset palveluntuottajat). Malli edellyttää paljon asiakkaan neuvonnalta ja ohjaukselta. Riittävä valinnanmahdollisuus edellyttää myös tarjolla olevia palveluvaihtoehtoja ja palveluntuottajia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos sisältää edelleen riskin palvelujen yhteensovittamisen onnistumisesta.

Yhteensovittamisen puuttuminen johtaa pahimmillaan asiakkaan palvelujen sirpaloitumiseen siten, ettei mikään taho ota kokonaisvastuuta. Tämä on nykyisenkin järjestelmän ongelma. Tilaaja-/tuottajakentän laajeneminen vaikeuttaa yhteensovittamista. Miten maakunta käytännössä tästä yhteensovittamisesta vastaa?

Asiakassuunnitelmaa ja sosiaalityöntekijöiden jalkautumista maakunnan liikelaitoksesta sote-keskuksiin tarjotaan laissa yhdeksi yhteensovittamisen käytännön työmenetelmäksi, ovatko nämä kuitenkin riittäviä toimia?

Eryteisesti sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden palveluja tarvitsevien kohdalla valinnanvapausesitys tuottaa nyky muodossaan suurimmat ongelmat. Palvelujen jakautuminen perustason palveluissa tulee muodostamaan erityisen suuria ongelmia juuri heille.

Ongelmallista voi myös olla se, että malli pitää sisällään erilaisia rahoitusmalleja. Uudistuksessa peruspalvelut jakaantuvat suoraan valittaviin palveluihin ja palvelulaitoksen tuottamiin palveluihin, asiakassetelillä valittaviin palveluihin sekä henkilökohtaisen budjetin palveluihin.

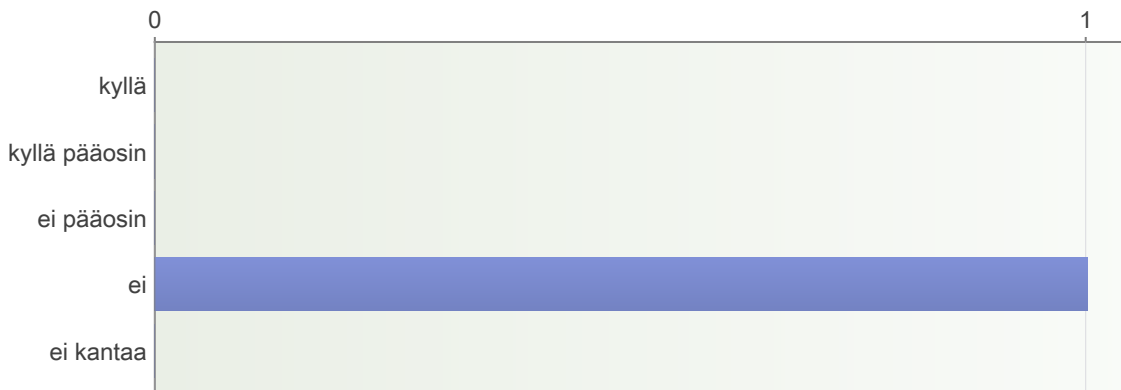
Kun osa sote-keskuksista saisi tulonsa kapitaatiomallin mukaisesti, on vaarana, että malli rajoittaisi taloudellisin perustein tarjoamia hoitotoimia. Tärkeä olisikin aloittaa valinnanvapaus yhdellä rahoitusmallilla, ja portaittain

laajentaen. Ensin tulisi mukaan perustason terveydenhuollon palvelut.

Sosiaalipalveluiden valinnanvapauden toimivuus edellyttää mittavaa palvelun ohjausta ja valvontaa, jotta erilaisissa elämäntilanteissa olevat asiakkaat voivat valinnanvapauttaan käytännössä toteuttaa.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

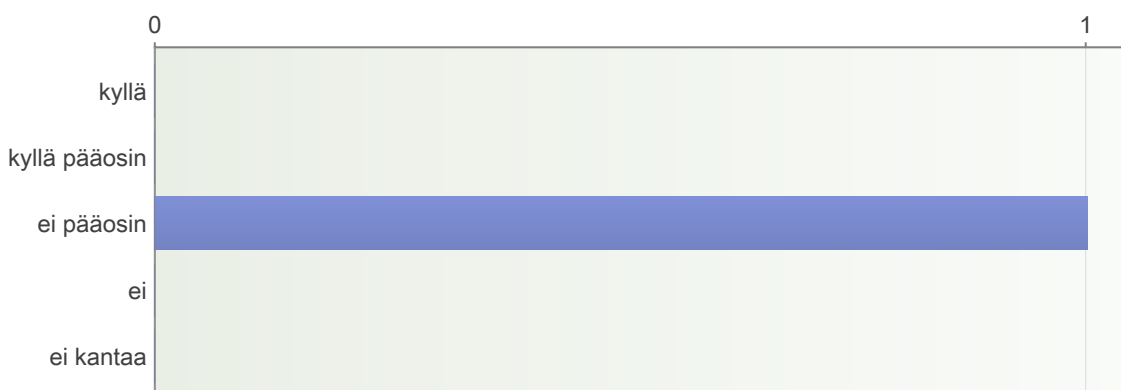
Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos sisältää edelleen riskin kokonaisuuden hallinnan ja integraation toteuttamisen onnistumisesta järjestelmän johtamisen ja yksittäisen asiakkaan palvelujen näkökulmasta.

Palvelun saatavuuden, jatkuvuuden ja useiden palvelutarpeiden yhteensovittaminen kustannus-vaikuttavasti on edelleen riski lakiluonnoksessa esitetystä mallissa.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laissa pyritään luomaan riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseksi maakunnan valvonta-, ohjaus- ja sopimusmenettelykeinoin. Lakiesitys luo edellytyksiä kustannusten hillitsemiseen pidemmällä aikavälillä, mutta toisaalta edellyttää investointeja uudenlaisen valinnanvapauden rakentamiseksi uudistuksen alkuvaiheessa. Käytännössä tämä tarkoittaa resursointia mm. hallintoon, ICT- ja tietojärjestelmiin ja asiakkaiden palvelutarpeen arviointiin, palveluohjaukseen ja neuvontaan.

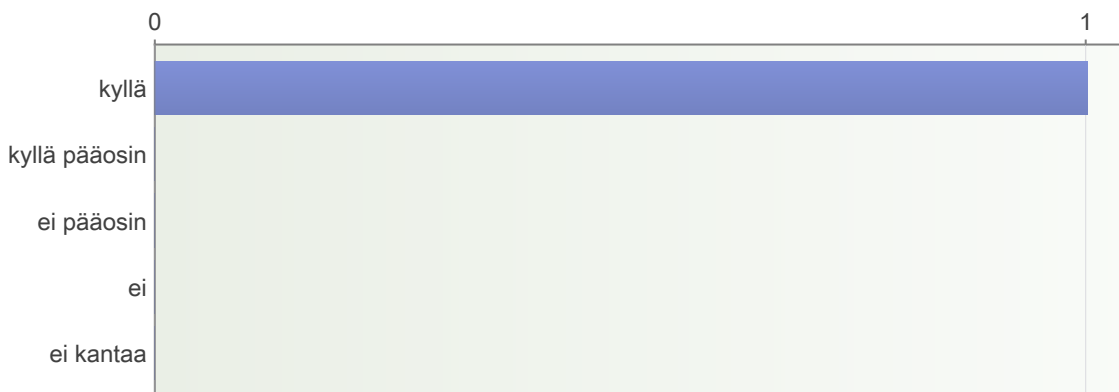
Maakunnan järjestämisvastuun toteuttaminen käytännössä on vaativa tehtävä ja siinä onnistuminen edellyttää kokonaisuuden hallinnan johtamista sekä asiakkaan palvelujen yhteensovittamisen onnistumista.

Maakunnalla säilyy järjestämisen ohella viimekäden vastuu tapauksissa, joissa palvelutuottajat eivät syystä tai toisesta pysty palvelua tuottamaan. Maakunta joutuu ylläpitämään valmiutta tuottaa palveluja, vaikka ne pääsääntöisesti tuotettaisiinkin asiakassetelillä. Tämä johtanee kustannusten kasvuun.

Maakunnan palvelustrategia ja kaikkien osapuolien siihen sitoutuminen on merkittävässä asemassa siinä, etteivät muut intressit kuin alueen asukkaiden palvelutarve ja kansalliset linjaukset ala ohjaamaan palvelutuotantoa.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

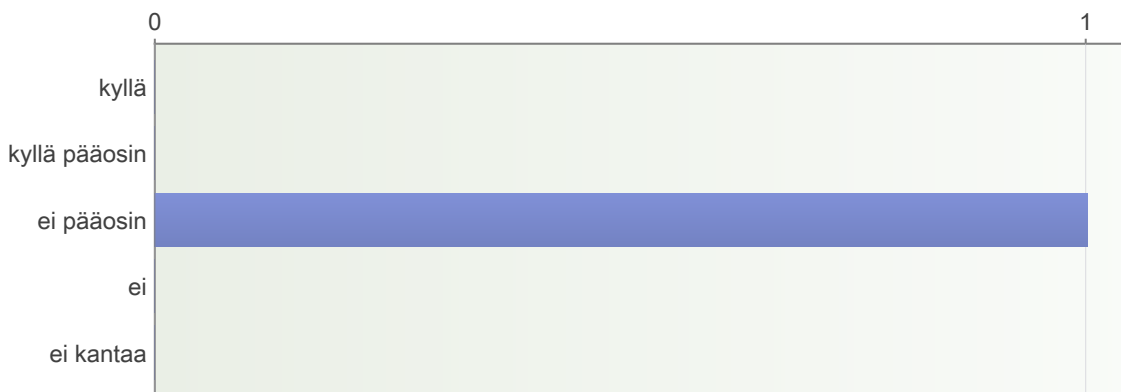
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Monituottajamalli pakottaa muuttamaan toimintatapoja ja sen uskotaan tuovan uusia innovaatioita. Lisäksi valinnanvapaus voi nostaa palvelun ja palvelukohtamisen laatua, sillä asiakas voi ”äänestää jaloillaan”. Maakunnassa mahdollistuu myös erityisammattihenkilöiden (esim. terapeutit) osaamisresurssien tasaisempi jakaminen

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslain toteutumisen myötä mahdollisuus palveluverkoston monipuolistumiseen lisääntyy, joka lisää riskiä palvelutarpeen kysynnälle ja näin kustannusten kasvamiselle

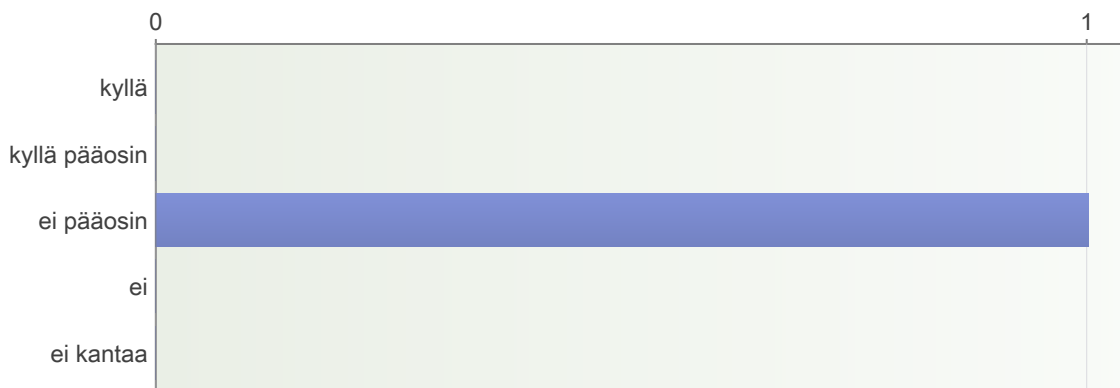
Järjestämisvastuun siirtäminen isommalle toimijalle on kannatettava asia. Lakiesitys luo edellytyksiä kustannusten hillitsemiseen pidemmällä aikavälillä, mutta toisaalta edellyttää investointeja uudenlaisen valinnanvapauden rakentamiseksi uudistuksen alkuvaiheessa.

Monimutkaisen kokonaisuuden hallittavuuden riskinä on kustannusten kasvu. Hallintoa on kasvatettava, lisäksi palveluohjaukseen ja neuvontaan tarvitaan paljon resursseja. Uudistuksessa korostuu muutosjohtamisen onnistuminen.

Asiakkaan palvelujen yhteensovittamisen haaste luo myös riskin kustannusten kasvuun. Maakunta joutuu ylläpitämään valmiutta tuottaa palveluja, vaikka ne pääsääntöisesti tuotettaisiinkin asiakassetelillä. Tämä voi johtaa kustannusten kasvuun.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla on useita mahdollisuuksia tuottaa suoranvalinnan palvelut maakunnan asukkaille. Maakuntien kunnat, varsinkin Lapissa, ovat väestöpohjaltaan ja elinkeinorakenteiltaan hyvin erilaiset, väestörakenteet vaihtelevat, maantieteelliset etäisyydet ovat haasteelliset, erityisesti Lapin alueella, joten palveluiden tarve ja kysyntä alueilla ja kunnissa vaihtelevat. Maakunta voi turvata alueellaan ja kunnissa lakisääteiset- ja peruspalvelut tuottamalla ne itse, siihenhän maakunnalla on oikeus samoilla periaatteilla, kustannuksilla ja säädöksillä kuin yksityinenkin, mutta monipuolisen palveluverkon rakentaminen kattavasti, joka lisää valinnanmahdollisuuksia, ei tule toteutumaan tasapuolisesti maakunnan alueella. Vetovoimaiset ja elinvoimaiset alueet, jossa asuu heterogeeninen väestö, houkuttelevat maakunnan liikelaitoksen lisäksi markkinoilla olevia palveluntuottajia (eri kokoisia).

Kunnissa, joissa on paljon asukkaita, heterogeeninen väestö ja muuta palveluntuotantoa ja elinvoimaa, on saatavilla myös osaavaa henkilökuntaa, mikä lisää palveluverkoston muodostumista kuntaan/ alueelle. Toki se, että maakunta voi sijoittaa palveluita eri yksiköihin ja ne voivat olla myös liikkuvia, parantaa palveluiden saatavuutta myös haja-asutusalueella. §16 ei takaa yhdenvertaista saatavuutta, Perustasoiset- ja lakisääteiset palvelut se kyllä turvaa, aivan kuten nykytilanteessa

-Markkinat ohjaavat jatkossakin tuottajaverkoston muodostumista.

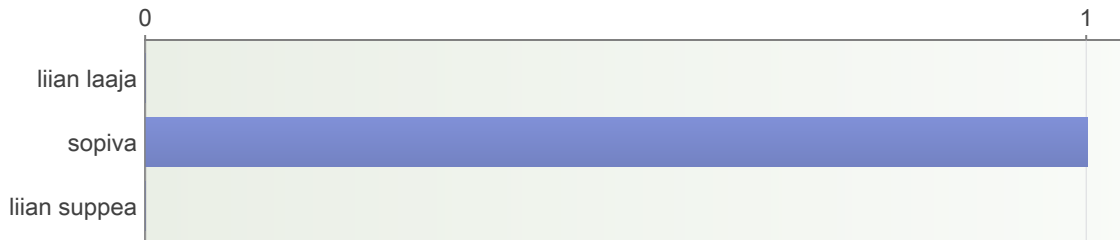
-Asiakkaat voivat valita sote-keskuksensa ja palveluntuottajansa, joten varsinkin paikkakunnilla, joissa on lyhyet etäisyydet, asiakkaiden listautuminen voi olla epätasaista, riippuen palvelutarjonnasta ja ammattihenkilöiden ammattitaidosta ja "maineesta" -> kilpailevatko suoranvalinnan palveluja tuottavat sote- keskuksset tai yksiköt asiakkaista? Kilpaileeko maakunnan liikelaitos yksityisen palveluntuottajan kanssa asiakkaista ja osajista markkinoilla jatkossa?

-Eryteisesti joitain sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita myönnetään kuntien laatimien kriteereiden perusteella. Kriteerit poikkeavat tällä hetkellä toisistaan. Esimerkkinä liikkumista tukevat kuljetuspalvelut ja omaishoidon tuen myöntämisen kriteerit. Palvelujen myöntämisen kriteereiden erilaisuus ja palveluvalikoima maakunnan alueella ei takaa tasapuolista kohtelua ja palvelun saatavuutta kaikissa olosuhteissa.

Palveluiden yhdenvertaisuuden turvaaminen vaatii palvelutuotannon ja palvelun myöntämisen kriteereiden, toimintaa ohjaavien sääntöjen ja toimintaohjeiden yhdenmukaistamista maakunnan alueella

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- 18§:n mukainen palvelutuotanto turvaa terveyttä ja hyvinvointia edistävää ennaltaehkäisevää palvelua sekä palvelutarpeen ja hoidontarpeen arviointia, jonka merkitys korostuu valinnanvapauden ja palveluverkoston monipuolistuessa ja palvelutuotannon hajaantuessa eri tuottajille.

Laadukas palvelutarpeen- ja hoidontarpeen arviointi sekä asiakasohjaus ohjaa palvelun käyttöä tarkoituksenmukaisesti ja on vaikuttavaa sekä kustannustehokasta. Se edellyttää osaavaa henkilöstöä ja palveluiden tuntemusta maakunnan alueella.

Palveluvalikko on riittävä ja hyvä väestölle, joka tarvitsee yleislääkäritasoiset peruspalvelut, jotka on mahdollista tuottaa samalla palveluntuottajalla palvelukokonaisuutena ja -prosessina, jolloin hoito ei pirstaloidu. Yleislääkäritasoisien ja perus-suunhoidon palveluiden lisäksi erikoislääkäripalvelut konsultaationa tai vastaanottoina on hyvää ja tehokasta hoitoa ja on hoitavalle lääkärille erinomainen mahdollisuus nähdä hoitokokonaisuuksien onnistuminen ja vaikuttavuus. Asiakas palautuu omalle lääkärille ja hoitajalle erikoislääkärikonsultaation jälkeen. Suunnitelmallisuus toteutuu.

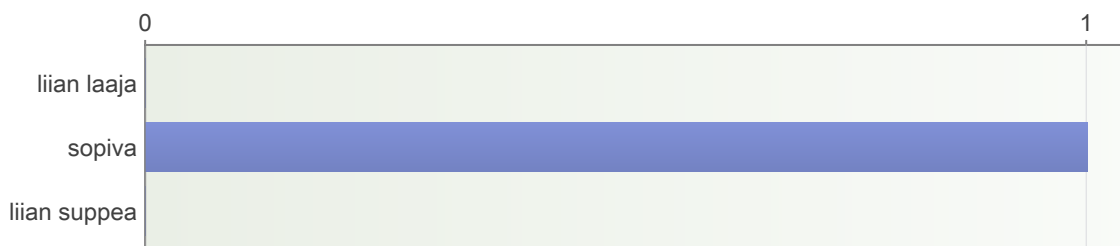
Hyvä asia on, että maakunta voi käyttää harkintaa siinä, mitä konsultaatio- ja avovastaanotto palveluita se tuottaa vastaamaan alueen väestön tarpeita.

-Lisäisikö palveluiden saatavuutta ja yhdenvertaisuutta, jos maakunta voi tuottaa muitakin kuin suoran valinnan palveluita?

- Miten turvataan erikoisosaajien riittävyys Lapin maakunnan alueella, kun erikoisalaja tarjotaan sote-keskuksissa?

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen 18 § 3 mom. palvelut ovat osin liian laajat ja osin liian suppeat. Momentin 7-kohtaisesta luettelosta puuttuvat kokonaan suun hoidon palveluihin liittyvät laboratoriopalvelut, eikä perusteluistakaan ilmene, kuinka ne on tarkoitettu tässä mallissa järjestää.

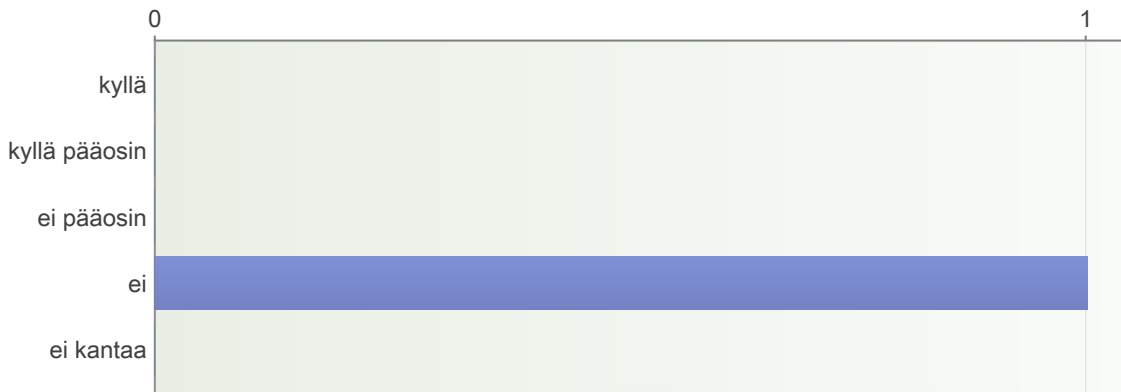
Erikoislääkäripalveluiden ja ammattihenkilöiden konsultaatiot ja vastaanotto toiminta suun terveydenhuollossa ovat myös osin epäselviä. Laissa tulisi määrittää suun hoidon yksiköiden palveluvalikoima 3.momentin mukaisesti. Palveluvalikoiman laajentaminen erikoislääkärin tai muiden ammattihenkilöiden konsultaatioihin ja vastaanottopalveluihin olisi mahdollista ja tapahtuisi maakunnan päättämällä tavalla.

Suun terveydenhuollon saatavuuden paraneminen lisää palvelujen kysyntää. Keskeistä on, millä kapitaatiohinnalla palveluntuottajat ottavat vastuulleen asiakkaan suun terveydenhuollon. Korvausten suuruus tulee määrittämään sen, parantaako malli lopulta palvelujen saatavuutta ja laatua. Suun hoidon maantieteellinen keskittyminen näyttää ilmeiseltä eli vaarana on, ettei uudistus ainakaan paranna alueellista tasa-arvoa nykyiseen verrattuna.

Mikäli suun terveydenhuollon suoran valinnan yksikön palvelukokonaisuus jää suppeaksi, se ei välttämättä ole houkutteleva työpaikka nykyiseen laaja-alaiseen työhön tottuneille hammaslääkäreille.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

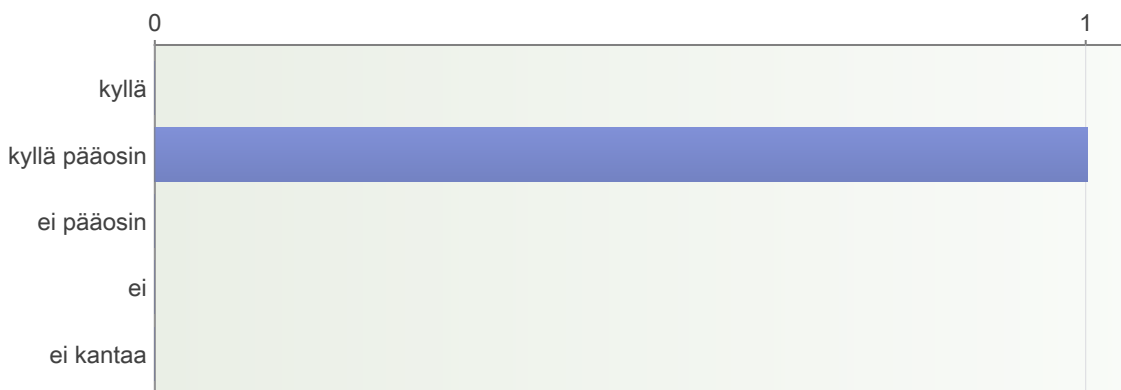
Vastaajien määrä: 1

- Neuvonta ja ohjaus, ennaltaehkäisevä terveystyö- ja työ, yleislääkäritasoinen vastaanotto toiminta sekä erikoislääkärikonsultaatio ja –vastaanottomahdollisuudet, diagnostiikka on kuvattu selkeästi viitaten lainkohtiin, joissa on kuvattu em. palvelusisällöt ja -tuottaminen, mutta epäselväksi jää vuodeosasto-, palveluasuminen, kotihoito- ja kotisairaanhoidon tuottaminen.

Toisaalta lakitasolla ei voitane paljon tarkemmin määritellä. Maakunnissa pitää sopia tarkemmasta työnjaosta ja tarvitaan sairausryhmä/potilasryhmäkohtaisia määrittelyjä.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

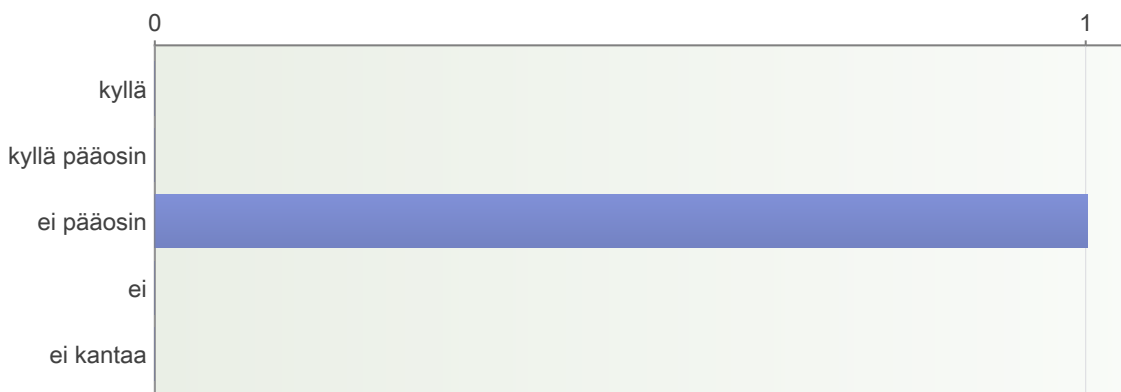
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Lakitasolla tarkka määrittely on hankalaa. Maakunnissa pitää sopia tarkemmasta työnjaosta ja tarvitaan sairausryhmä/potilasryhmäkohtaisia määrittelyjä

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aikaisempaan lakiluonnokseen verrattuna on selkeästi linjattu, että sosiaalipalveluja saa vain maakunnan liikelaitoksesta.

Sote-keskuksiin palkatut sosiaalihuollon ammattihenkilöt antavat ohjausta ja neuvontaa, turvaavat palvelun jatkuvuutta ja muodostavat yhteistyörakenteita sote-keskusten ja maakunnan liikelaitoksen välillä.

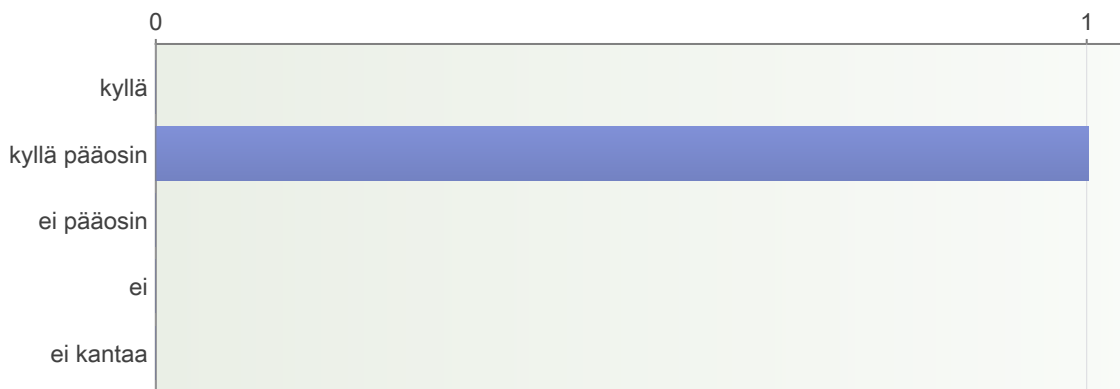
Integraation onnistumista ei voi kuitenkaan säilyttää yksittäisten ammattihenkilöiden toteutettavaksi. Varsinainen sosiaalityön osuus sote-keskusten ”yhteydessä” on määriteltävä tarkemmin, muutoin se jää liikaa maakunnan harkinnan varaan ja voi pahimmillaan vaarantaa asiakkaan oikeutta saada sosiaalihuoltolain mukaista palvelua.

Laissa edellytetään sosiaalialan ammattihenkilön antamaa neuvontaa ja ohjausta sekä 37§:ssä palveluntarpeenarviointi tulee tehdä moniammatillisesti. Ryhmässä, joka sote-keskuksessa tulee työskentelemään, tulee olemaan myös sosiaalialan ammattihenkilö.

Palvelu on tuotettava lähellä asiakasta, sujuvasti, tarpeetonta erillistä asiointia välttäen sekä turvallista ja vaikuttavaa palvelua. Palvelun voi tuottaa joko maakunnan liikelaitos itse tai yhteistyössä suoran valinnan palveluntuottajan kanssa. Miten turvataan palveluiden tehokas koordinointi, jotta palvelu toteutuu §37 tavalla jos palvelun tuottajina on sekä liikelaitos että muita palveluntuottajia?

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

32. Vapaamuotoiset huomiot.

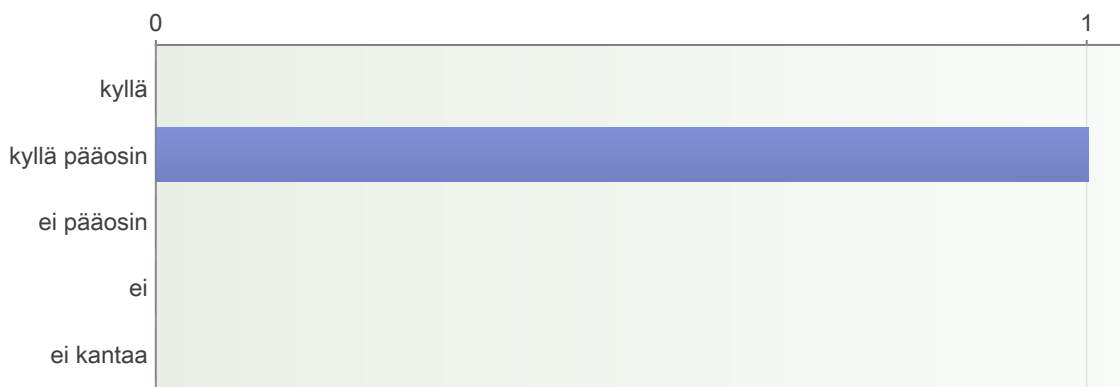
Vastaajien määrä: 1

- Onko mahdollista, että maakuntarajat ylittävä valinnanvapaus hankaloittaa asiakkaan palvelujen integroimista johtuen esim. siitä, että asiakkaan muissa maakunnissa käyttämien palvelujen asiakastiedot eivät siirry/ole saatavissa? Edelleen integraation näkökulmasta katsottuna kenellä on vastuu asiakkaan palveluntuottajien valvonnasta silloin kun palveluntuottajat eivät ole asiakkaan oman maakunnan liikelaitoksen valitsemissa palveluntuottajia? Kuka vastaa asiakkaan palvelutarpeen arvioinnista se maakunta, jonka liikelaitoksen asiakas valitsee vai hänen oman kotikuntansa mukainen maakunta? Maakuntien välinen laskutus? Miten turvataan runsaasti palveluja käyttävien asiakkaiden palveluketjun/-ketjujen saumattomuus, jos asiakas saa palveluita useamman maakunnan alueelta? Pitäisikö asiakkaan oikeutta vaihtaa liikelaitosta rajata esim. lastensuojelutarpeen arvioinnin prosessissa. Liikelaitoksen vaihto kesken kaiken mahdollisesti pitkittäisi lapsen vaikeaa elämäntilannetta ja asettaa kysymyksen toimitaanko lapsen edun mukaisesti.

Asiakkaan kannalta on tärkeitä turvata, että palvelu on tasalaatuista riippumatta palvelun tuottajasta tai ammattihenkilöstä ja että asiakas ymmärtää valintansa vaikutukset. Esimerkiksi, jos hän valitsee toisessa maakunnassa sijaitsevan maakunnan liikelaitoksen, sillä ei ole velvollisuutta tuottaa asiakkaan kotiin vietäviä palveluja maakunnan ulkopuolelle.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan valinnan mahdollisuus on turvattu riittävästi. Onko kuitenkin olemassa riski, että asiakkaan oikeus valita maakunnan liikelaitos ja sen palveluyksikkö mahdollistaa asiakkaalle palvelutarpeen arvioinnin välttelemisen esim. lastensuojelussa?

Kansalaisille on tiedottava kattavasti asiakkaan valinnanvapaudesta. Tiedon, esim. palveluyksikön vaihdosta, tulee kulkea joustavasti ja luotettavasti järjestelmissä, jotta asiakkaan palvelun saanti ei vaarannu tai hidastu.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

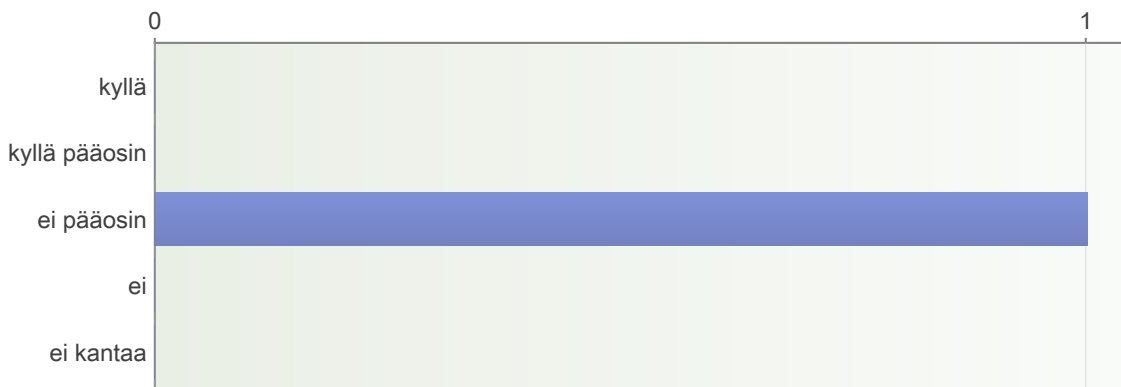
- Asiakasseteli sopii hyvin 24 §:n 1 momentin 1-9 palvelujen järjestämiseen. Asiakassetelin laajentaminen kohdan 10 ja 11 mukaisesti erikoissairaanhoidon laajamittaisesti voi vaikuttaa merkittävästi maakuntien liikelaitosten mahdollisuuksiin taata riittävät ja laadukkaat erikoisalojen palvelut ja ympärivuorokautinen päivystysvalmius.

Ennen lain hyväksymistä, olisi selvitettävä, mitä vaikutuksia laajamittaisella asiakassetelin käytöllä olisi mm. erikoislääkärikoulutukseen ja erikoissairaanhoidon jatkuvuuteen. Olisiko paikallaan porrastaa säädökseen voimaantuloa rajaamalla uudistuksen alkuvaiheessa asiakassetelin käyttö erikoissairaanhoidossa vain päiväkirurgiseen leikkaustoimintaan tai vaikka rajatuin kokeiluun selvittää laajan asiakassetelin käytön vaikutuksia palvelutuotantoon? Lisäksi jos säädös tässä muodossaan tulee voimaan, tulee yksityisen leikkaustoiminnan kriteerit tarkentaa vastaamaan julkisen puolen kriteerejä.

Lakiluonnoksessa on nyt hyvin rajattuna setelien määrä yhteen eli asiakasseteliin. Aiemmassa lakiluonnoksessa oli kaksi erilaista seteliä, joka oli omiaan aiheuttamaan sekaannusta. Kustannusten hallinnan ja yhdenvertaisten kriteerien kannalta on hyvä, että vain maakunnan liikelaitos voi myöntää asiakaseteleitä. Toisaalta asiakkaan sujuvan hoitopolun ja palveluiden integroitumisen kannalta tämä aiheuttaa lisähaasteita.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

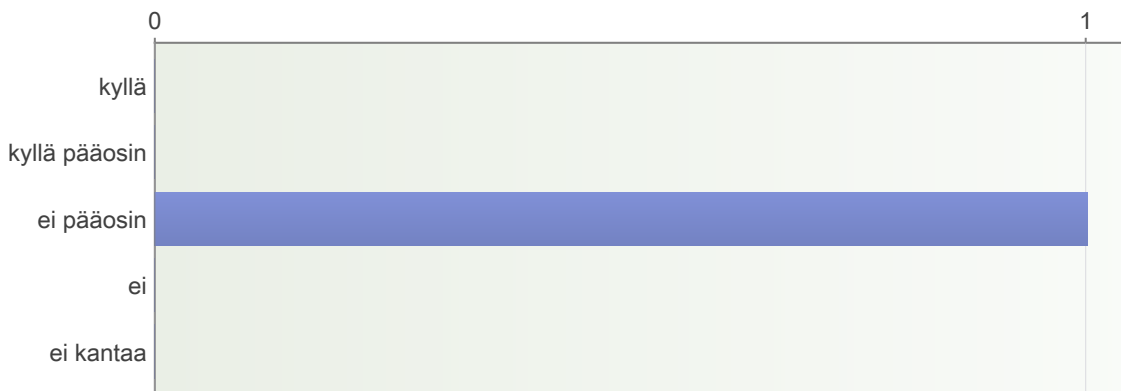
- Hyvä asia on, että asiakassetelin voi myöntää vain maakunnan liikelaitos. Nykyinen palvelusetelijärjestelmä kannustaa tuottajia kehittämään palveluidensa sisältöä. Asiakasseteli ei kannusta tähän, koska hinta on tuottajalle aina sama.

Maakunnan palvelustrategia ja kaikkien osapuolien siihen sitoutuminen on tärkeää, etteivät muut intressit kuin alueen asukkaiden palvelutarve ja kansalliset linjaukset ala ohjaamaan sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotantoa. Maakunta joutuu ylläpitämään valmiutta tuottaa palveluja, vaikka ne pääsääntöisesti tuotettaisiin asiakassetelillä. Tämä johtanee kustannusten kasvuun.

Maakunnan ohjaus-, valvonta ja sopimusmenettely tulee vaatimaan resursseja enemmän kuin nykyään.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

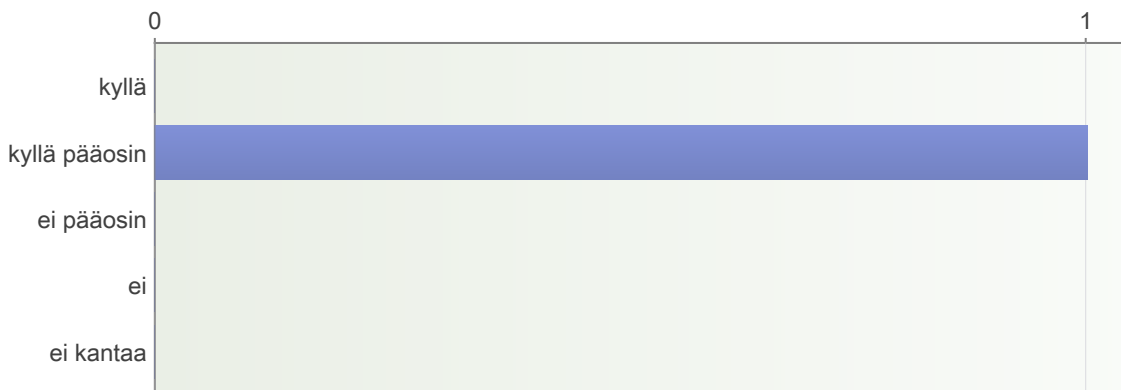
- Lakiluonnoksessa asiakassetelipalveluiksi esitetyillä erikoissairaanhoidon palveluiden toteuttamisella voi olla merkittäviä vaikutuksia maakuntien liikelaitosten mahdollisuuksiin taata riittävät ja laadukkaat erikoissairaanhoidon palvelut mm. seuraavista syistä: keskussairaaloiden leikkaustoiminta vähenee -> palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti heikkenee, lakisääteisten palvelujen kuten päivystyksen ylläpitäminen vaarantuu, palveluketjun toimivuus vaarantuu, osaamisvaje johtuen pätevän henkilöstön (kirurgit) siirtymisestä yksityiselle sektorille.

Säädöksen muotoileminen toisin, esim. asiakassetelin käyttö olisi mahdollista, mutta ei pakollista?

Asiakkaan erikoissairaanhoidon palvelujen pirstoutumisen, hoidon yhteensovittamisen ja jatkuvuuden riskit ovat olemassa.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

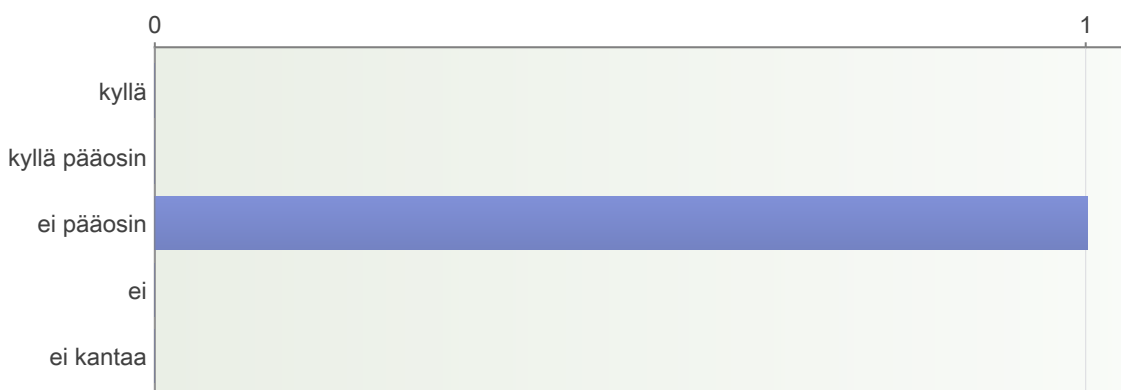
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalle tulisi olla oikeus valita julkinen toimija, maakunnan liikelaitos ilman, että hän ensin kieltäytyy asiakassetelistä. Palveluntuottajalla on valinnanvapauslain 49 §:n mukaan mahdollista kieltäytyä asiakkaan/potilaan hoidosta. Tämä säädös mahdollistaa palveluntuottajille asiakkaiden/potilaiden valinnan. Syntyykö riski "kermankuorintaan" ts. vaikeat asiakas-/potilastapaukset jäävät maakunnan liikelaitoksen hoidettavaksi?

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

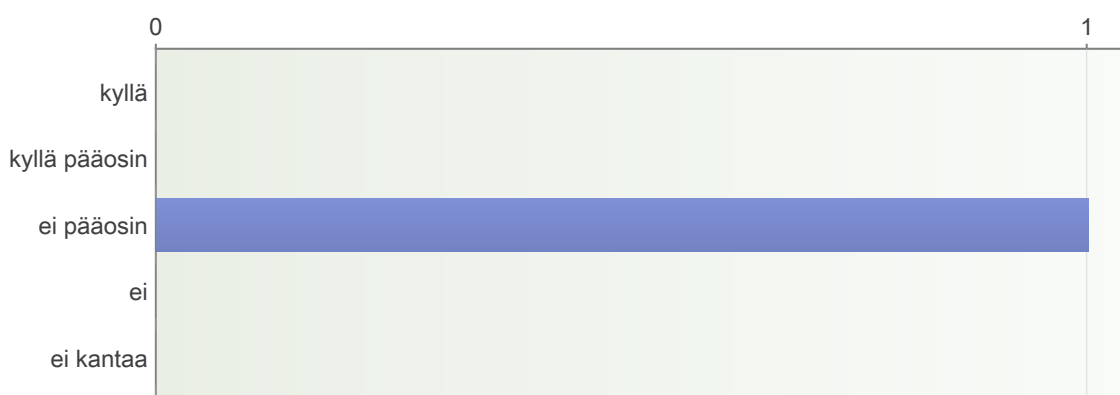
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lähtökohtaisesti maakunnan oikeutta päättää sen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamistavasta on rajoitettu – on säädetty velvollisuus tarjota asiakasseteli 24 §:n 1 momentin mukaisissa palveluissa. Asiakkaan kieltäytyessä asiakassetelistä maakunnalla on kuitenkin viimekätinen vastuu tuottaa asiakkaan tarvitsemat palvelut. Antamalla maakunnalle mahdollisuuden valita palvelut, joissa se ottaa käyttöön asiakassetelin, sen olisi mahdollista huomioida mm. palvelujärjestelmän päällekkäisyyteen ja henkilöstön saatavuuteen liittyvät kysymykset.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilökohtaisen budjetin määrä perustuu palvelutarpeen arviointiin, asiakassuunnitelmaan ja viranomaispäätökseen ja 30§ mukaan asiakas itse valitsee palvelujen sisällön ja niiden tuottajat tai palvelun toteuttavat henkilöt. Se mahdollistaa osittain sen, että asiakkaalla on mahdollisuus valita palvelun toteuttaja.

§28 puolestaan rajaa sen, mihin henkilökohtaista budjettia voi käyttää, eli sillä maksetaan muita, kuin suoran valinnan palveluihin kuuluvia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Eikä näin ollen voi käyttää maakunnan liikelaitoksen tuottamia palveluita. Päätökset kuitenkin sosiaalihuollon palveluista vaativat viranomaispäätöksiä, erityisesti sosiaali- ja vammaispalvelulain mukaisissa palveluissa. Yhteistyö ja tietojen välittyminen korostuvat.

Palveluiden myöntämisen kriteerit tällä hetkellä poikkeavat kuntakohtaisesti toisistaan, esimerkiksi liikkumista tukevat kuljetuspalvelu-kriteerit sekä omaishoidon tuen myöntämisen kriteerit, mikä voi rajata henkilön valinnan mahdollisuuksia myös palveluntuottajan valinnassa. Vaikuttaa myös valinnanvapauteen ylipäättään palveluiden valinnassa

Kun ja jos henkilökohtainen budjetti otetaan käyttöön, §28 ryhmien palveluiden tarve tulee kaikesti arvioida uudelleen sekä laatia asiakassuunnitelmat. Mistä tarvittava henkilöresurssi turvataan palvelun käyttöönotto vaiheessa, jotta asiakkaat saavat tarvittavat palvelut kohtuullisessa aikataulussa?

Henkilökohtainen budjetti rajaa esimerkiksi omalääkäriävalintaa niin erikoislääkäri- kuin suunhoidon osalta, joka voi olla hoidon laadun ja jatkuvuuden kannalta asiakkaalle tärkeä ja hoidon ja kuntoutuksen osalta merkityksellinen asia. Se rajaa myös pois mahdollisuuden räätälöidä palvelukokonaisuuden.

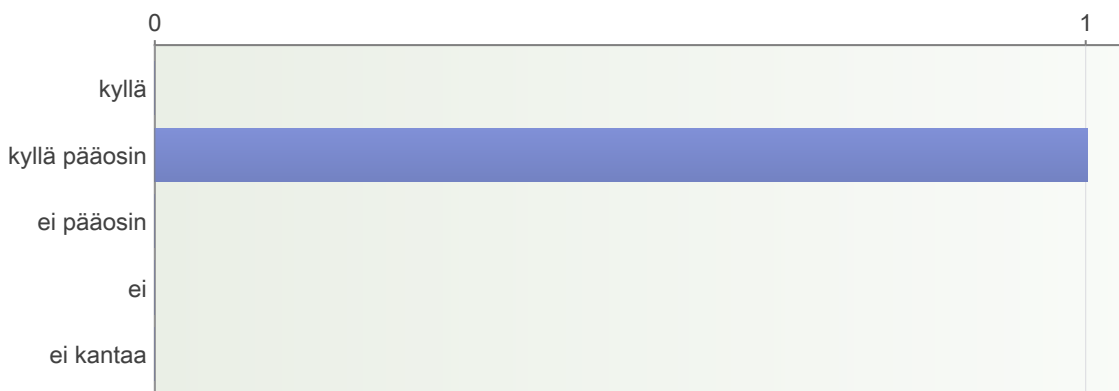
Toisaalta asiakkaan mahdollisuuksia vaikuttaa palvelujen toteutukseen rajaa myös lähellä olevien palveluiden saatavuus riippuen kotikunnan palveluiden tarjonnasta.

Asiakkaan ohjaus ja neuvonta sekä tieto valintojen tekemisen pohjaksi ovat välttämättömiä.

Lisäksi asiakkailla on ehdottomasti oltava saatavilla henkilökohtaisen budjetin käytön hallinnan tuki pidemmällä aikavälillä.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Useassa lain eri kohdassa korostetaan moniammatillisesti tehtyä palvelutarpeen arviointia ja asiakassuunnitelmaa, joka tulee olla suoranvalinnan palveluiden tuottajan ja muiden palveluntuottajien käytettävissä. Suunnitelma ikään kuin kokoaa asiakkaan tarvitsemat palvelut ja on ”palveluiden koordinointi ohje”. Säännökset turvaavat asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti. Mutta turvaako palvelutarpeen arviointiin perustuva asiakassuunnitelma, josta maakunta vastaa §37 mukaiset lähellä asiakasta tapahtuvat, sujuvat, asiakkaan turvallisuuden takaavat ja vaikuttavat palvelut, joihin ei sisälly tarpeettomia erillisiä käyntejä, jos palvelukokonaisuuteen liittyy palveluverkosto, joka koostuu eri palveluntuottajista. Kuka oikeasti koordinoi palvelukokonaisuuden toteutumista suunnitelmallisesti, tavoitteellisesti ja arvioi tuloksia?

Palvelutarpeen arvioita tekevien ja ohjausta sekä neuvontaa antavan ammattihenkilön osaamiseen ja palvelutuotannon tuntemukseen se asettaa erityisen vaatimuksen laajalle osaamiselle. Asiakkaan tarvitsemat maakunnan tarjoamat palvelut sekä potilaan oikeudet palveluihin on palveluntarjoajan tunnettava todella hyvin. Lakiin kirjoitettuna näyttää kyllä hyvältä, mutta miten palveluketju kuten §37 edellytetään,

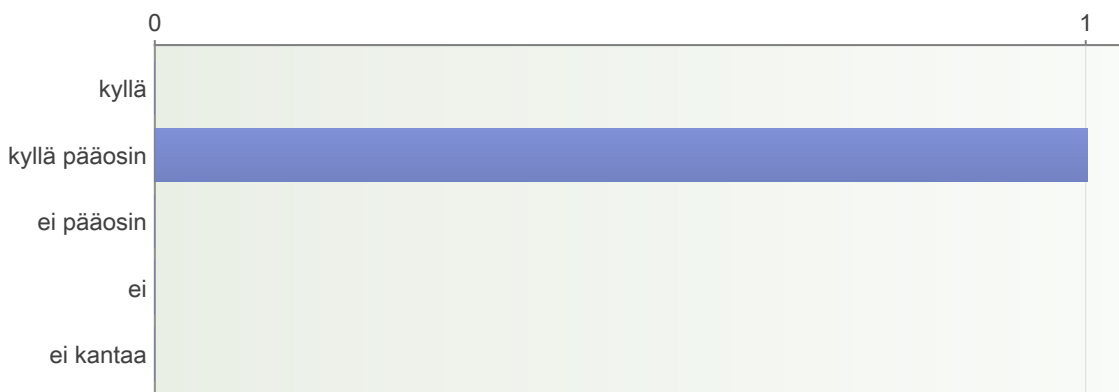
käytännössä toteutuu?

Potilas- ja asiakastietojärjestelmien tulisi olla nopealla aikataululla sillä tasolla, että kaikki asiakkaan hoitoketjuun osallistuvat ammattihenkilöt (sosiaali- ja terveydenhuollon) pystyvät asiakassuunnitelmaa hyödyntämään ja tarpeen mukaan päivittämään tietoturvallisesti.

Miten asiakassuunnitelma toteutetaan siihen saakka kunnes yhteinen tietojärjestelmä ja Kanta ovat laajasti yhteisesti käytettävissä? Miten lainsäädännöllä mahdollistetaan sosiaalialan ja terveydenhuollon asiakirjojen käsittely, niin että asiakassuunnitelmassa on laajoja palveluja tarvitsevan henkilön osalta kokonaisvaltainen asiakassuunnitelma, joka päivittyy mahdollisesti muuttuvan tilanteen mukaisesti ja on hoitoketjuun osallistuvien ammattihenkilöiden käytettävissä- ja päivitettävissä.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnokseen on hyvin kirjattuna, että palveluntuottajilta edellytetään rekisteröintiä ja liittymistä valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttäjäksi. Lisäksi kielelliset oikeudet ja velvollisuudet on määritelty hyvin. Hyväksymismenettelykäytäntö edellyttää hallintoon asiantuntijaresurseja.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

52. Vapaamuotoiset huomiot.

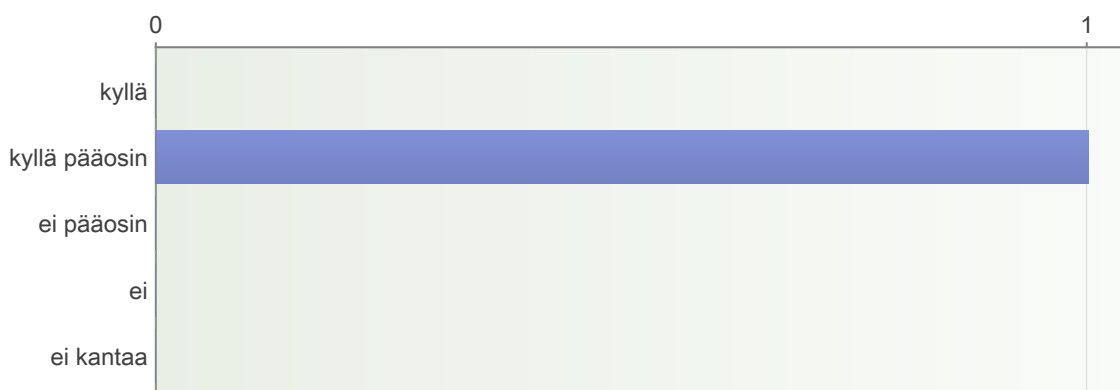
Vastaajien määrä: 1

- Useamman maakunnan alueella toimivien palvelutuottajien on tehtävä sopimukset jokaisen maakunnan kanssa. Sopimuksen sisältö voi olla erilainen eri maakunnissa. Asukasnäkökulmasta tämä on eriarvoistavaa.

Maakunnalla säilyy järjestämisen ohella viimekäden vastuu tapauksissa, joissa palvelutuottajat eivät syystä tai toisesta pysty palvelua tuottamaan.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

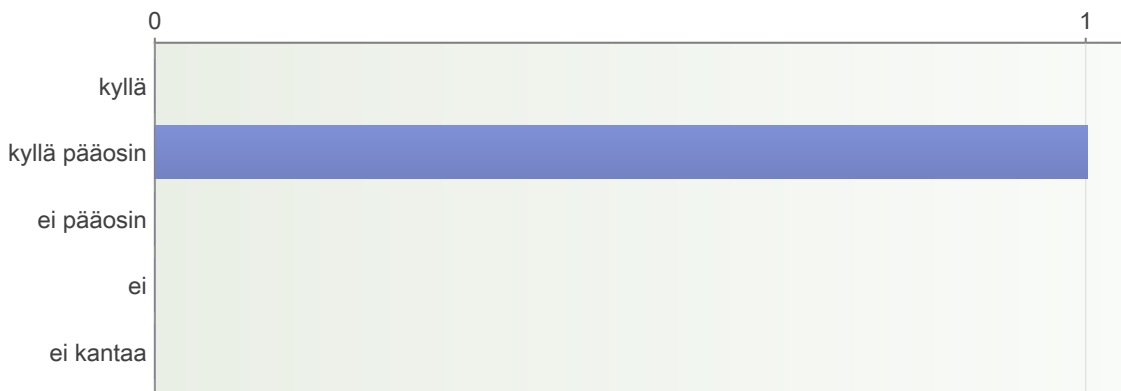
54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta tekee sopimuksen suoran valinnan palvelun tuottajan kanssa. Asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin osalta maakunta ei ole sopimussuhteessa palveluntuottajaan, vaan ainoastaan hyväksyy kriteerien mukaisesti palveluntuottajat. Laki kuitenkin mahdollistaa (47 §) palveluntuottajaksi hyväksymisen peruuttamisen, mikäli esim. palvelutoiminnan laadussa esiintyy puutteita.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Julkisen ja yksityisten palveluntuottajien vertailtavuutta on pyritty säätämään ja vastuita ja velvoitteita on hyvin selkeytetty. Suoran valinnan palveluntuottaja ei voi siirtää palvelutarpeen arviointia ja asiakassuunnitelman laatimista toiselle palveluntuottajalle. Suoran valinnan palveluntuottaja vastaa alihankkijan yksittäiselle asiakkaalle antamasta palvelusta ja on kokonaisvastuussa yksittäisen asiakkaan saamista suoran valinnan palveluista.

Lakiluonnokseen on hyvin huomioituna, että maakunnan ja suoran valinnan palveluntuottajan välisessä sopimuksessa määritellään palveluntuottajan tehtävät maakunnan ja kuntien kanssa yhdessä alueella tehtävän hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Lakiluonnoksessa on myös tärkeä ja hyvä kirjaus hoitokomplikaatioiden ja vastaavien korjaamisen kustannusvastuista.

Maakunnan liikelaitoksesta sote-keskukselle myytävät sisäiset palvelut tai palvelukeskuksien palvelut on hinnoiteltava markkinaperusteisesti.

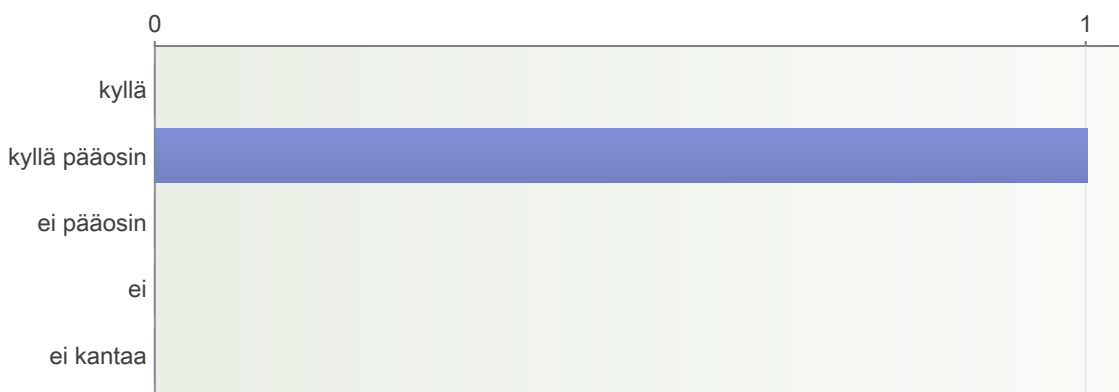
Palveluntuottaja voi määritellä itse sen, millä alueella se tuottaa palveluyksikkönsä ulkopuolelle annettavia palveluja. Tämä tulee rajaamaan haja-asutusalueiden ja pitkien välimatkojen alueiden asukkaiden yhdenvertaisuutta valinnanvapaudessa. Tieto maantieteellisestä rajauksesta on oltava käytettävissä asiakkaalla valintoja tehdessään.

Maakunnalla säilyy järjestämisen ohella viimekäden vastuu tapauksissa, joissa palvelutuottajat eivät syystä tai toisesta pysty palvelua tuottamaan.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

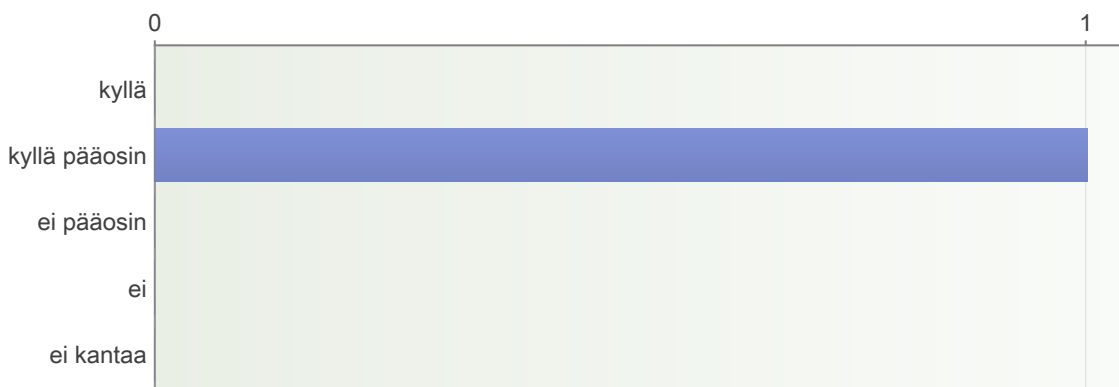
58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnalla on mahdollisuus rakentaa kiinteän tarveperusteisen maksun, suoriteperusteisen korvauksen, kannustinperusteisen korvauksen sekä muiden erityispiirteisiin perustuvien korvausten yhdistelmänä räätälöity kapitaatiokorvaus, joka vähentää houkutusta asiakasvalikointiin. Yksityisen puolen mahdollisuutta ottaa vastuuta laajemmista kokonaisuuksista on kuitenkin turhaan rajoitettu. Tämä on ongelma koko sote-kentän integraatiota ajatellen.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

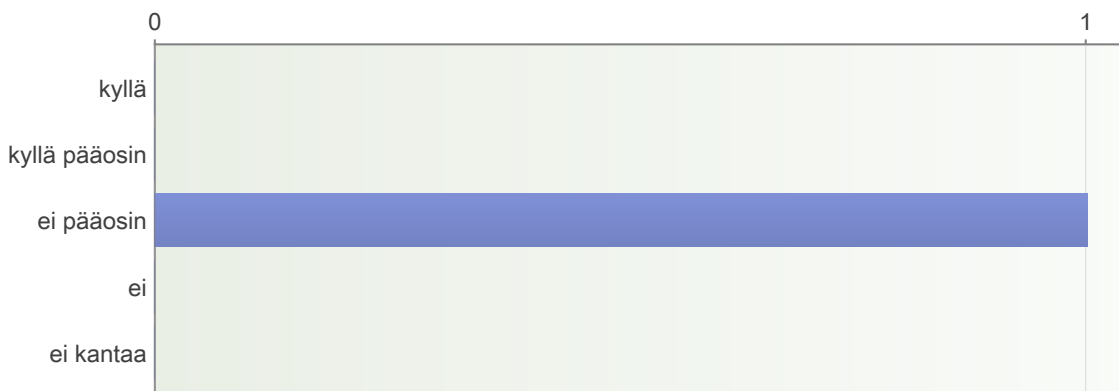
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kts. kohta 16a).

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

62. Vapaamuotoiset huomiot.

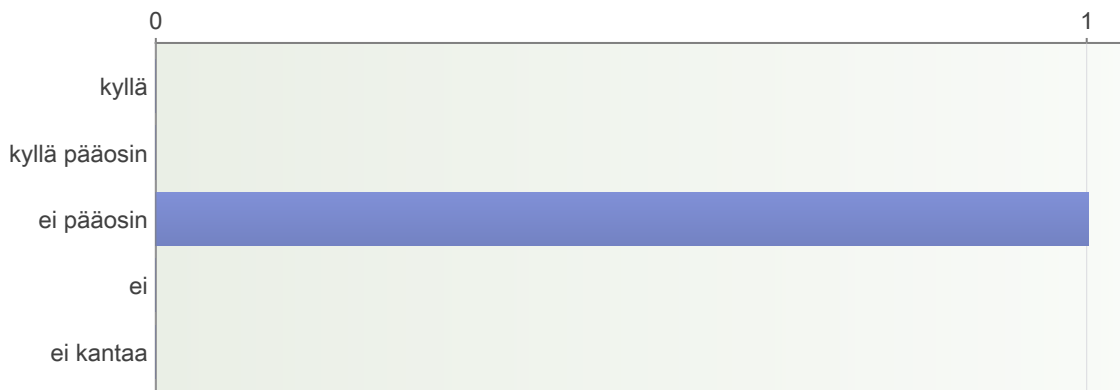
Vastaajien määrä: 1

- Lain vaiheittainen voimaantulo voi aiheuttaa ongelmia sekä maakunnan liikelaitoksen että yksityisen sote-keskuksen ja suunhoidon yksiköiden kannalta. Maakunnan on aluksi varauduttava tarjoamaan palveluita huomattavasti suuremmalle asiakaskunnalle mitä sen jälkeen, kun yksityiset voivat olla täysimittaisesti mukana. Tämä vaikeuttaa / siirtää maakunnan palveluiden sopeuttamistarvetta ja viivästyttää yksityisten sote-keskusten integraatiota. Säännös, jonka mukaan, jos asukas ei itse valitse sote-keskusta, hänet listataan liikelaitoksen sote-keskuksen asiakkaaksi, ei kohtele eri tuottajia yhdenvertaisesti.

Maassamme on viime vuosina tehty valtavasti yhteistyötä ja luotu malleja potilaiden hoidon integraatioon erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon välillä. Lakiehdotuksesta ei käy ilmi, kuinka maakunnat yksikköinä pystyvät ylläpitämään jo olemassa olevia ja hyväksi koettuja rakenteita, vai joudutaanko ne hajottamaan valinnanvapauden toteuttamisen nimissä. Uudistuksessa tulisi hyödyntää jo luotuja yhteistyöjärjestelmiä.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

64. Vapaamuotoiset huomiot.

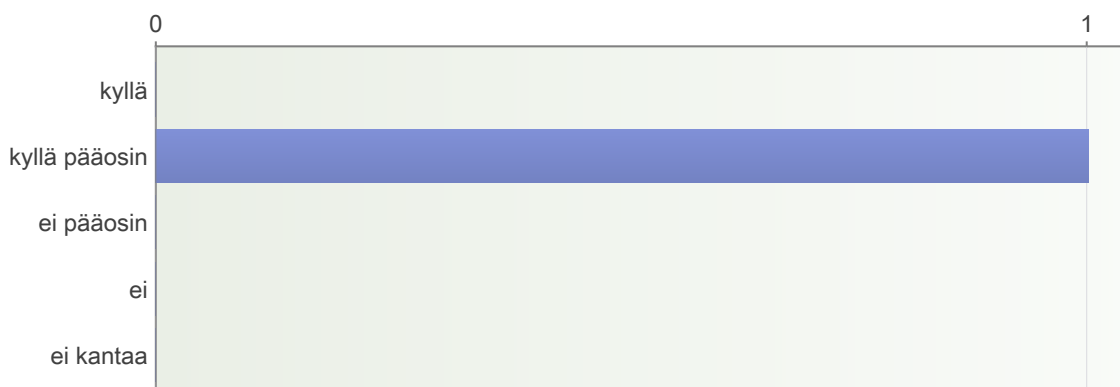
Vastaajien määrä: 1

- Tilanteessa, jossa asiakas kieltäytyy henkilökohtaisesta budjetista, maakunnan liikelaitoksen pitäisi voida hankkia asiakkaan palvelut asiakassetelillä. Tämä ei säädösten mukaan kuitenkaan olisi mahdollista, koska asiakasseteli tulee voimaan 1.7.2020 ja henkilökohtainen budjetti jo 1.1.2020. Lisäksi valinnanvapauslaki kumoaisi lain sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelusetelistä valinnanvapauslain voimaantulua. Jotta asiakkaan palvelutarve tulee hoidettua asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin olisi tultava voimaan samanaikaisesti. Mikäli asiakas käyttää jo palvelutarpeisiinsa palveluseteliä, tulisi palvelusetelin käyttöön saada siirtymäaika niin, että asiakas voi käyttää jo hänelle myönnetyt palvelusetelit.

Valtakunnallinen muutostuki on turvattava ja kansallisten valinnanvapauspilotointien kokemukset on huomioitava.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

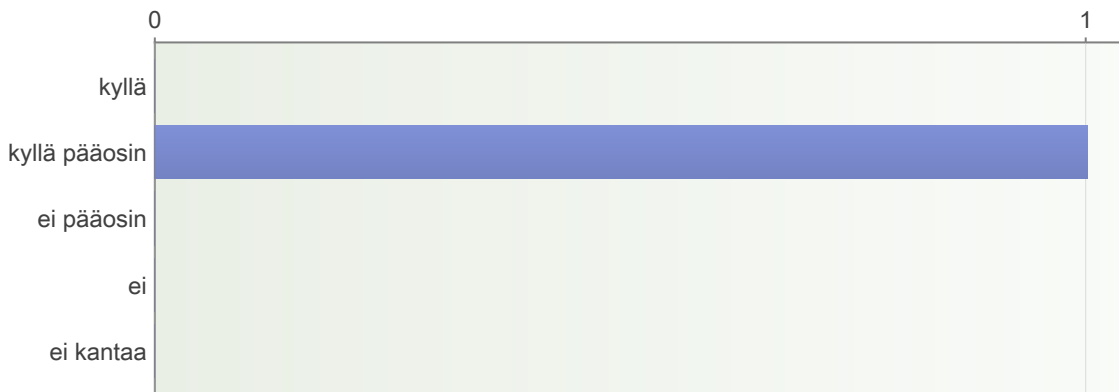
66. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- §86 4 mom ja §87 4 mom mukaan, jos yksityinen palveluntuottaja haluaa päästä suoranvalinnan palveluntuottajaksi, ilmoitusvelvollisuus on palveluiden käynnistämistä edeltävän vuoden viimeinen päivä. Asiakkaat eivät voi hyödyntää valinnanvapautta ko tilanteessa, koska asiakkaiden valintamahdollisuus käynnistyy 1.10.2020 (§86) ja 1.10.2021 (§87). Yksityiset palveluntuottajat eivät ole ko tilanteessa asiakkaiden tiedossa. Näin ollen sote-keskusten yksityisten palveluntuottajien ilmoittautuminen tulisi päättyä viimeistään 30.9.2020 ja suunhoidon osalta 30.9.2021.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

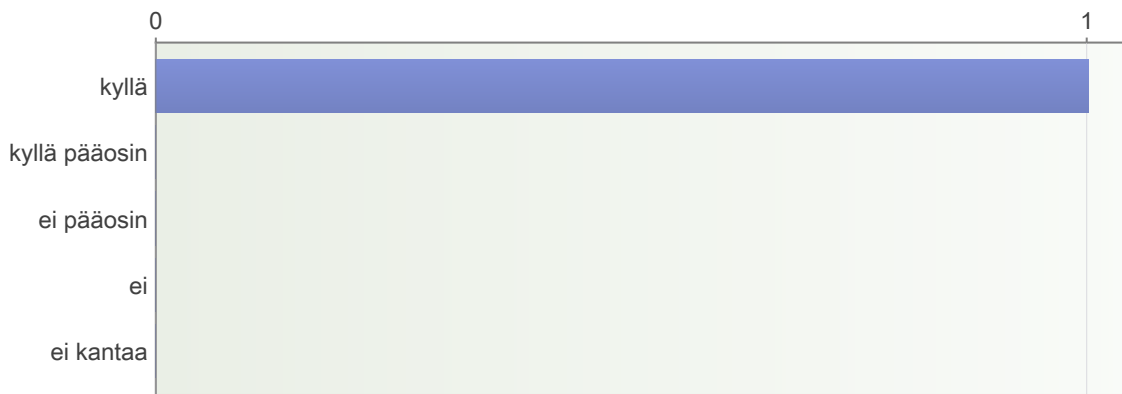
68. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. edellinen kommentti.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

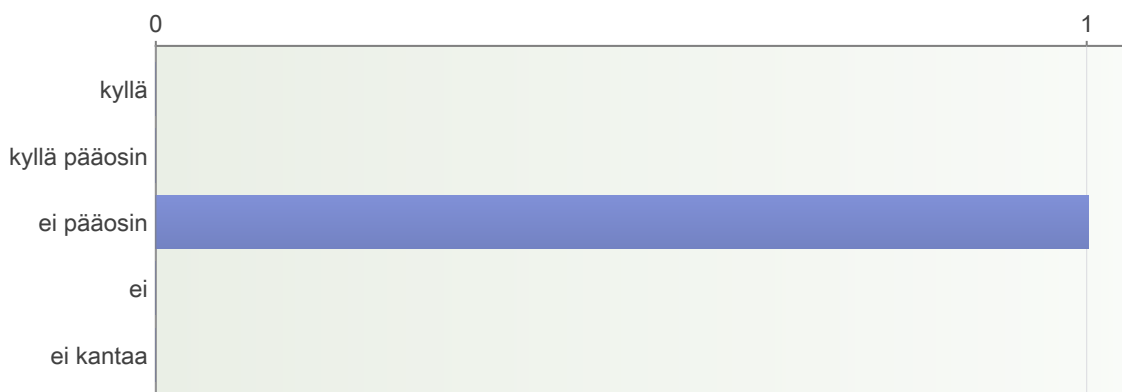
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluntuottajan aktiivisuus on ratkaisevassa tekijässä, koska asiakkailla on valinnanvapaus ja jos yritys ei ole markkinoilla heti alusta alkaen, kun asiakkaat tekevät valinnat, yritys voi menettää asiakkaita. Valinnanvapaus luo kilpailua asiakkaista

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

72. Vapaamuotoiset huomiot.

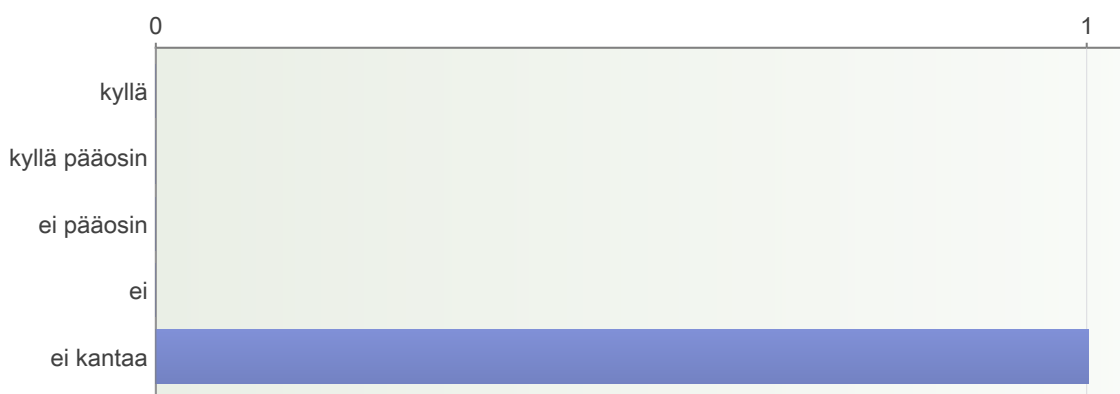
Vastaajien määrä: 1

- Aloittelevilla ja kaikkein pienimmillä toimijoilla voi olla vaikeuksia täyttää kaikkia järjestelmän raportointi- yms. vaatimuksia. Palveluntuottajatkin tulevat tarvitsemaan asiantuntijatukea ja opastusta lain toimeenpanon alkuvaiheessa.

Todennäköistä on, että mittakaavaetujen ja fuusioiden myötä markkinat keskittyvät tulevaisuudessa suuremmille tuottaja-organisaatioille. Keskittymiskehitys on ollut nähtävissä jo aikaisemmin. Pienten tuottajien markkinoille tulon kynnyksiä ovat tietojärjestelmäpalveluihin liittyminen sekä moninaiset raportointivelvoitteet erityisesti, jos tuottajat eivät voi hyödyntää maakunnan tarjoamia yhteisiä tietojärjestelmiä.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslain vaikutuksia on arvioitu eri näkökulmista.
- Vaikutusten arvioimisen tekee haasteelliseksi se, ettei vastaavanlaista uudistusta juuri tässä muodossa ole tehty missään aikaisemmin ja näin ollen ei ole ollut käytettävissä muiden maiden kokemuksia. Uudistuksen vaikutukset tulevat näkymään vasta viiveellä ja osa vaikutuksista voi olla arvaamattomia edellä mainitusta johtuen.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kunnan rooli ja asema koko sote-uudistuksessa muuttuu olennaisesti. Erityisesti kuntatalouteen muodostuu kuntien yhtiöittämisvelvoite tukipalveluiden osalta, mikäli kunta edelleen tuottaisi tukipalveluita maakunnalle. Etenkin ateriapalvelut tulevat olemaan kunnille haaste, koska nyt kunnat ovat tuottaneet ateriat sote-palvelut mukaan lukien. Sote-uudistuksen jälkeen on vaarana, että ateriasuoritteiden määrä romahtaa keittiön käyttökustannusten kuitenkin säilyen ennallaan. Yksikkökustannukset voivat näin nousta. Kuntien tulisi voida edelleen in-houseperiaatteella myydä aterioita maakunnalle.

Valinnanvapauden vaikutus kuntatalouteen on pitkälti kiinni siitä, tapahtuuko kunnan alueella työ- ja toimipaikkojen muutoksia. Muutokset heijastuvat kunnan verotulokertymään. Yritystoiminnan sijoittuminen ympäri maakuntaa on riippuvainen siitä, millaisia ehtoja maakunta palvelutuottajille asettaa ja korvausperusteista sekä yritysten näiden perusteella tekemistä päätöksistä.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Sähköiset tiedonhallintapalvelut – mistä ne kansalaiset, joilla ei ole tietokonetta tai jotka eivät osaa sitä käyttää, saavat tiedon valintojensa pohjaksi?

Lakiluonnoksessa on hyvä kirjaus siitä, että tarjotaan muutostukea. Uudistuksen toimeenpanon jokaisessa vaiheessa tarvitaan myös rahoitusta / resursseja, jotta asiakastyö ja asiakkaiden palvelujen saatavuus ei vaarannu muutosvaiheessa. Jos näin käy, kustannusten kasvu voi olla hallitsematonta.

Maakunnat tarvitsevat kansallisten pilotointien tuloksista viipymättä tietoa ja hyviä käytäntöjä uusien toimintatapojen käyttöönoton prosessien tueksi.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.